

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษา
แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์
ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี จังหวัดจันทบุรี
The Effects of Using a Guidance Activities Package Integrative with
Rational Emotive Behavior Therapy Technique to Develop Emotional
Literacy During Corona Virus Disease (COVID-19) of Grade 4-6 Students
at Banpailomsamakkee School, Chanthaburi Province

ปวีณกร แผ่นพงษ์ศิลป์^{1*}, จิระสุข สุขสวัสดิ์² และนิธิพัฒน์ เมฆขจร³

(Paweekorn Panpongsin^{1*}, Jirasuk Suksawat² and Nitipat Mekkhachorn³)

^{1*,2,3}สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{1*,2,3}Master of Education (Guidance and Psychological Counseling) Sukhothai Thammathirat

อีเมลผู้แต่งหลัก : twilight.secret.p@gmail.com เบอร์โทร : 06 2051 0242

วันที่รับบทความ 12 ตุลาคม 2565

Received: Oct. 12, 2022

วันที่รับแก้ไขบทความ 1 ตุลาคม 2566

Revised: Oct. 1, 2023

วันที่ตอบรับบทความ 5 ตุลาคม 2566

Accepted: Oct. 5, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางอารมณ์ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง และ (2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 86 คน แบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 43 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 43 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (2) ชุดสนทนา และ (3) แบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) สูงกว่าก่อนการทดลอง และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์หลังการทดลอง สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมแนะแนว; เทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม; ความฉลาดรู้ทางอารมณ์; สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19); ประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare emotional literacy during corona virus disease (COVID-19) of an experimental students group before and after experiment, and (2) to compare emotional literacy during corona virus disease (COVID-19) of the experimental students group with a control group students. The population consisted of 86 students in Grade 4-6 at Banpailomsamakkee School in Chanthaburi Province, during the second semester of 2021 academic year. They were obtained by simple random sampling and assigned into an experimental group and a control group each of which consisting of 43 students. The instruments were (1) a guidance activities package with rational emotive behavior therapy technique, (2) a set of information, and (3) a scale to assess emotional literacy, with a reliability coefficient of .84. Statistics for data analysis were-percentage, mean, and standard deviation.

The research finding were as follows: (1) after using the guidance activities package with integrative rational emotive behavior therapy technique, the post-experiment mean score of emotional literacy evaluation from during COVID-19 of the experimental group students was significantly higher than their pre-experiment; and (2) the post-experiment mean score of the experimental group students was significantly higher than the control group students.

Keywords: Guidance Activities Package; Rational Emotive Behavior Therapy Technique; Emotional Literacy; Corona Virus Disease (Covid-19); Primary Education

บทนำ

ไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) เป็นเชื้อไวรัสที่สามารถก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจ หลังติดเชื้ออาจไม่มีอาการ หรืออาจมีอาการตั้งแต่ไม่รุนแรง คือ คล้ายกับไข้หวัดธรรมดา หรือก่อให้เกิดอาการรุนแรงถึงขั้นเป็นปอดอักเสบและเสียชีวิตได้ (กรมควบคุมโรค, 2563) โดยมีการระบาดครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2563 และมียอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยยอดผู้ติดเชื้อสะสมตั้งแต่ พ.ศ.2563 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 มีจำนวน 2,819,282 ราย (ศูนย์บริหารสถานการณ์ โควิด-19, 2565) จากจำนวนผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างความวิตกกังวลและส่งผลกระทบต่อจิตใจของประชาชนทุกช่วงวัยเป็นอย่างมาก

จากความเครียดและความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นเหล่านี้ จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางจิต ดังเช่น ความฉลาดรู้ทางอารมณ์ที่ลดลงอย่างต่อเนื่องของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะในนักเรียน ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (โควิด-19)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) ส่งผลกระทบต่อ นักเรียนทุกระดับชั้นเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่สามารถมาเรียนได้ตามปกติ ต้องเข้าเรียน ผ่านช่องทางออนไลน์ ทำให้นักเรียนไม่สามารถสื่อสารกับครูและกลุ่มเพื่อนได้สะดวก จึงเกิดความเครียด และความกดดันในการเรียนเป็นอย่างมาก ไม่สามารถจัดการกับตนเองและไม่มีสมาธิในสถานการณ์ ปัจจุบันและไม่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันได้ ขาดความเข้าใจในบทเรียน ขาดทักษะการสื่อสาร การเรียนในภาคปฏิบัติลดน้อยลง ขาดความสุขในการเรียน และขาดแรงจูงใจ ในการเรียน จนกระทั่งปฏิเสธการเข้าเรียนในที่สุด (นรรธพร จันทรเฉลี่ย, 2564) โดยสิ่งที่นักเรียน ขาดหายไปเหล่านี้จัดเป็นความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ

ความฉลาดรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy) เป็นความสามารถในการรู้และเข้าใจอารมณ์ ของตนเองที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและส่งผลต่อผู้อื่น รวมถึงความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับอารมณ์ ความรู้สึก ของผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน ทั้งยังสามารถจัดการกับอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม ของตนเองและจัดการกับสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน (สำนักงาน ราชบัณฑิตยสภา, 2562) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับแนวคิดของ Cooper & Sawaf (อ้างถึงในสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ที่กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รวมถึงสามารถควบคุมและจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึก เหล่านั้นได้ อีกทั้งยังสามารถใช้ในการพัฒนา และดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น ทั้งนี้ผู้วิจัย จึงให้นิยามความหมายความฉลาดรู้ทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจตนเอง และตอบสนองต่อความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และรักษาความสัมพันธ์นั้นได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

สำหรับในประเทศไทยมีงานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย งานวิจัยส่วนใหญ่ มุ่งศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งนี้มีนักวิจัยบางท่านที่ได้ทำวิจัย ในตัวแปรความฉลาดรู้ทางอารมณ์ แต่เป็นกลุ่มประชากรในวัยทำงาน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ที่มี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ว่าความฉลาดรู้ ทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ เช่น งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริม สุขภาพตามทฤษฎีความสามารถแห่งตนเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 (ญาณิศา พึ่งเกตุ, 2557) พบว่า โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพตามทฤษฎีความสามารถแห่งตนสามารถ เพิ่มระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ และการศึกษาองค์ประกอบ ของพฤติกรรมจากความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 - 6 สำนักงานเขตหนองจอก (ศิริณา พลอยสวัสดิ์ไชย, 2562) พบว่า องค์ประกอบพฤติกรรม

จากความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 19 องค์ประกอบ ได้แก่ การเรียกร้องความสนใจ การควบคุมอารมณ์ ความเมตตา กรุณา การคิดอย่างมีเหตุผล การรบกวนชั้นเรียน ความมีระเบียบวินัย การขาดความมั่นใจตนเอง ความมีสัมมาคารวะ ความมีจิตสาธารณะ การให้อภัย การเข้าร่วมกิจกรรม การรับผิดชอบตนเอง การเข้าสังคม การให้อภัยตนเอง ความซื่อสัตย์ ความรอบคอบ ความสุภาพ การรักษาสัญญา และการเอาตัวรอด

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2563 ทำให้สถานศึกษาหลายจังหวัดต้องหยุดการเรียนการสอน และปรับเปลี่ยนเป็นการสอนแบบออนไลน์ ตามมาตรการป้องกันเฝ้าระวังการระบาดของโรคนี้ โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี จังหวัดจันทบุรี เป็นอีกโรงเรียนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงสูงที่มีผู้ติดเชื้อในจังหวัดเป็นจำนวนมากและมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี จึงงดจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนกรณีฉุกเฉินและมีผลนับตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2563 ถึงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2565 ทำให้นักเรียนไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนในห้องเรียนได้ตามปกติ (จากรายงานผลตอบรับของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, 2563) จึงส่งผลให้นักเรียนทั้งโรงเรียนโดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ประสบปัญหาการเรียนต่าง ๆ (การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมและการเรียนรู้ในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี, 2564) ทำให้มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่เกิดความเครียดและมีการแสดงออกทางความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นน้อยลง ขาดแรงจูงใจในการเรียนและขาดมุมมองในการใช้ชีวิตที่เหมาะสม

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีจุดประสงค์เพื่อเน้นการพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และเกิดความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวรวมถึงเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotive Behavior Therapy: REBT) พบว่า เทคนิคดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้รับบริการทุกช่วงวัยสามารถค้นพบ เข้าใจ และจัดการกับความคิดของตนเองที่จะส่งผลต่อการแสดงออกของอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม มีงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎีการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม หรือการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว ในตัวแปรที่ใกล้เคียงกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์ การใช้โปรแกรมการปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วริษฐา คมขำ, 2558) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสุขในชีวิตมากขึ้น และ (ประณิตา ทองพันธ์, 2562) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น มีหัวข้อที่มีความเหมือนกับฉลาดรู้ทางอารมณ์และนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาเป็นวัยที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา พบว่ายังไม่มีการศึกษาที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในตัวแปรความฉลาดรู้ทางอารมณ์ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคนิคการปรึกษาจากทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวทฤษฎีการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี ในจังหวัดจันทบุรี เพื่อให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ทางอารมณ์มากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสนทนาหลังการทดลอง

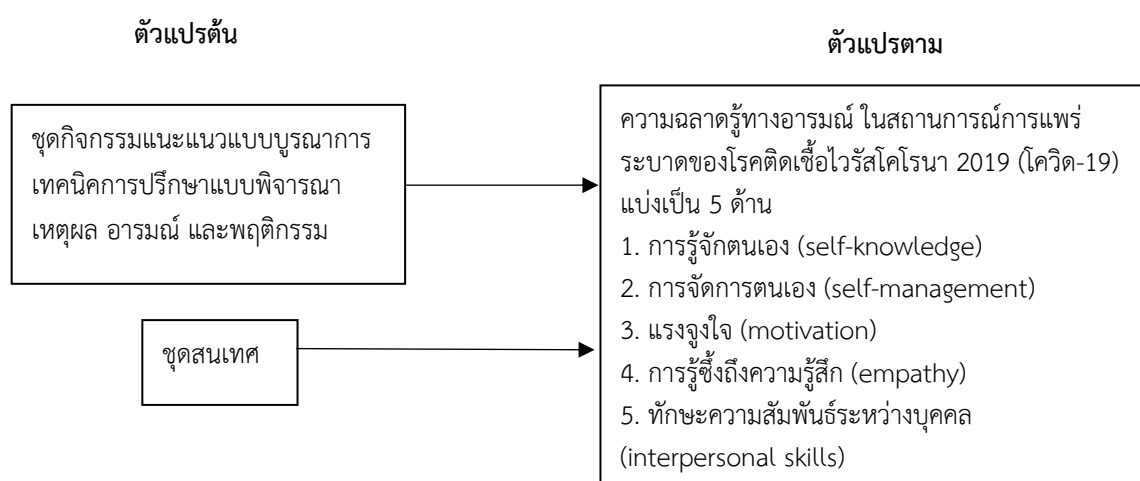
สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สูงกว่าก่อนการทดลอง
2. ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสนทนาหลังการทดลอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี ในจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมของความรู้ทางอารมณ์ โดยบูรณาการจากข้อมูลของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดความรู้ (literacy) และแนวคิดของคูเปอร์และซาวาฟ (Cooper & Sawaf, 1997 อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ที่สามารถจำกัดความได้ว่าความรู้ทางอารมณ์ มีด้าน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักตนเอง 2) การจัดการตนเอง 3) แรงจูงใจ 4) การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และ 5) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลในประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 86 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 43 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 43 คนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดชุดความรู้ (literacy) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย, 2562) และแนวคิดของ Cooper & Sawaf (อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักตนเอง (self-knowledge) การจัดการตนเอง (self-management) แรงจูงใจ (motivation) การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (empathy) และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills)

โดยบูรณาการเทคนิคตามทฤษฎีการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม จากแนวคิดของอัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis, 1988 อ้างถึงใน นิธิพัฒน์ เมฆขจร, 2561) โดยผู้วิจัยนำมาพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมครั้งละ 50 นาที โดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล ทั้งนี้ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 10 กิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับประชากรจริง จำนวน 30 คน และปรับปรุงแก้ไขก่อนใช้เก็บข้อมูลวิจัย

2. ชุดสนทนาศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ เป็นชุดสนทนาศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในรูปแบบของข้อความและรูปภาพ ที่เน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 แบ่งเป็น 5 ด้าน ตามแนวคิดของ Cooper & Sawaf (อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมครั้งละ 50 นาที โดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นดำเนินการ และ 3) ขั้นสรุปผล

3. แบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้การบูรณาการแนวคิดชุดความฉลาดรู้ (literacy) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2562) และแนวคิดของ Cooper & Sawaf (อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักตนเอง (self-knowledge) การจัดการตนเอง (self-management) แรงจูงใจ (motivation) การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (empathy) และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) มีจำนวนทั้งหมด 25 ข้อ ข้อคำถามเชิงบวก จำนวน 14 ข้อ และคำถามเชิงลบ จำนวน 11 ข้อ ลักษณะคำถามจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตั้งแต่เห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด มีค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.72 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเตรียมกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่เข้าร่วมการทดลอง จำนวน 86 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยแบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 43 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 43 คน

2. ผู้วิจัยเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อใช้พัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ชุดสนทนาศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์ และแบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ให้แก่นักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์ และนำคะแนนที่ได้ใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-Test)

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยแยกนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมไว้คนละห้อง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการพิจารณาเหตุผล อารมณ์

และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) กับนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง และเมื่อดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้ชุดสนทนาศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์ภายในวันเดียวกัน

5. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความฉลาดรู้ทางอารมณ์หลังการทดลองและตรวจสอบความเรียบร้อย เพื่อใช้เป็นคะแนนการทดสอบหลังการทดลอง (Post-Test)

6. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เวลาการทดลอง	Min	Max	μ	σ	การแปลผล
ก่อนการทดลอง	3.32	4.48	4.04	0.27	มาก
หลังการทดลอง	3.88	4.80	4.43	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เท่ากับ 4.04 ($\sigma = 0.27$) ส่วนหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เท่ากับ 4.43 ($\sigma = 0.20$) ดังนั้นนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

ประชากร	Min	Max	μ	σ	การแปลผล
กลุ่มทดลอง	3.32	4.48	4.04	0.27	มาก
กลุ่มควบคุม	3.40	4.40	3.99	0.22	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ($\sigma = 0.27$) และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ($\sigma = 0.22$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับเดียวกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า ก่อนทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรับสภาพพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับเดียวกัน

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

ประชากร	Min	Max	μ	σ	การแปลผล
กลุ่มทดลอง	3.88	4.80	4.43	0.20	มากที่สุด
กลุ่มควบคุม	3.76	4.56	4.16	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 ภายหลังการทดลองในนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ($\sigma = 0.20$) ซึ่งสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสนเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ($\sigma = 0.16$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 พบว่า ภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว แบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การให้นักเรียนได้เข้าถึงความรู้ผ่านความคิดและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความสามารถในการสำรวจ เข้าใจและควบคุมตนเอง และสามารถแสดงออกทางความคิดต่อสังคมในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้งานวิจัยที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ จัดเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นและมีความคิดกับพฤติกรรมใกล้เคียงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ที่ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบโครงงานนั้นเหมือนการทำกิจกรรมกลุ่มที่มีการวางแผนเหมือนกับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ในส่วนของการแก้ปัญหาเป็นเหมือนด้านหนึ่งของความฉลาดรู้ทางอารมณ์ คือ ด้านการจัดการตนเอง อรรถธรณ์ ศรีไสยเพชร (2559) พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโต เพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิไลวรรณ เพชรเศรษฐ์ (2561) โดยการตั้งเป้าหมายนั้น

เหมือนการสร้างแรงจูงใจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดรู้ทางอารมณ์ พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม กับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการใช้ชุดสนทนา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ได้มีการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้เรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ และได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดสนทนาที่จะเรียนรู้ผ่านใบความรู้และใบงาน

ทั้งนี้งานวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์นั้นมีน้อย และมีทำในประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างน้อยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกงานวิจัยที่มีตัวแปรตามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของความฉลาดรู้ทางอารมณ์ และตัวแปรตามที่มีความใกล้เคียงกับด้านใดด้านหนึ่งของความฉลาดรู้ทางอารมณ์ ดังเช่นงานวิจัยที่ศึกษาการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งความฉลาดรู้ทางอารมณ์นั้นเป็นหนึ่งในหัวข้อของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของคูเปอร์และซาวาฟ (Cooper&Sawaf, 1997 อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) พรทิพย์ จำแก้ว (2561) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยที่ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะเรื่องต่อพฤติกรรมหุ่นหันพลันแล่น ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพฤติกรรมหุ่นหันพลันแล่นเปรียบเสมือนการขาดความสามารถในการจัดการกับตนเอง สอดคล้องกับด้านหนึ่งในความฉลาดรู้ทางอารมณ์ที่มุ่งเน้นในการจัดการกับตนเอง เช่นเดียวกัน เสวิตา แก้วกัณหา (2563) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมหุ่นหันพลันแล่นน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้ความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูแนะแนว บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่สนใจ สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนหรือกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงได้อย่างเหมาะสม

2. ชุดกิจกรรมแนะแนวครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการร่วมกับเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ครูแนะแนว บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำผลการวิจัยไปใช้ ควบคู่กับเทคนิคการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวทฤษฎีการปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ไปใช้ใน รูปแบบออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิจัยมากขึ้น ผู้ที่สนใจควรปรับเปลี่ยนชุดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของเครื่องมือและ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมออนไลน์

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล เพื่อศึกษาและพัฒนาความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยจากฉลาดทางอารมณ์ เนื่องจากงานวิจัย เกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางอารมณ์นั้นมีน้อย ในการทดลองครั้งต่อไปควรศึกษาแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับ ความฉลาดรู้ทางอารมณ์โดยตรงมากขึ้นและควรติดตามผลหลังการทดลอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2563). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. [ออนไลน์], <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/>
- ญาณิศา พึ่งเกตุ. (2557). ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพตามทฤษฎีความสามารถแห่งตนเพื่อพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 9 (2), 31 – 45.
- ติรณา พลอยสวัสดิ์ไชย. (2562). การศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรมจากฉลาดทางอารมณ์และ ความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 สำนักงานเขตหนองจอก. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 36 (100), 110 – 125.
- นรรธพร จันทร์เฉลี่ย. (2564). *ภาวะความรู้ถดถอย (Learning Loss)*. [ออนไลน์], <https://www.starfishlabz.com/blog/601-learning-ceo-starfish-education>.
- นิธิพัฒน์ เมฆขจร. (2561). *หน่วยที่ 3 จิตวิทยาเพื่อการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประณิดา ทองพันธ์. (2562). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. 15 (1), 79 - 94.

- พรทิพย์ จำแก้ว. (2561). การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. [ออนไลน์], [https://so03.tci-thaijo.org > article > download](https://so03.tci-thaijo.org/article/download).
- โรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี. (2563). รายงานผลตอบรับของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.
- _____. (2564). การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมและการเรียนรู้ในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านไผ่ล้อมสามัคคี.
- วริษฐา คมขำ. (2558). ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกทักษะการแก้ปัญหาตามทฤษฎีเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. 3(1), 121 - 140.
- วิไลวรรณ เพชรเศรษฐ์. (2561). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขจรเกียรติศึกษา จังหวัดภูเก็ต. *มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*.
- ศูนย์ปฏิบัติการด้านนวัตกรรมการแพทย์และการวิจัยและพัฒนาศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.). (2565). [ออนไลน์], <https://covid19.nrct.go.th/daily-report-30sep2022/>.
- เสวิตา แก้วกันหา. (2563). ผลของโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะ เรื่องต่อพฤติกรรมหุ่นหันพลันแล่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 21(3), 234 - 242
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดความฉลาดรู้ (literacy) ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- อรรวรรณ ศรีไสยเพชร. (2559). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยสตูล จังหวัดสตูล. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 27 (2), 61 - 68.